

Змова проти квартирантки

Новела

Борове – глухий закуток не лише в районі, й у всьому Поліссі. Недарма сюди за радянських часів навіть рейсово “кукурузник” літав, потяг-“кукушечка” вузькоколійкою бігала. При незалежності не можна сказати, що владці на велике село рукою махнули, забули про його яскраву колоритність, багатий фольклор, майстровитих будівельників, оригінальні страви, бо тут грибів, риби і дичини, хоч греблю гати. А ще ж в поселенні, враженого чорнобильським лихом, люди мужні, вродливі, надійні, мов би виплід генної інженерії: голубоокі, біляві, ще й гостинні, співучі, душевні. Таких стрінеш лише в цій дивній дикуватій місцині. Звідсіль охоче хапали собі мужів, тут висватували дорідних і умілих дружин. Глухомань призвичано до себе, але далеч, відстороненість від цивілізації все ж дечим дошкуляє, вельми ж – медичним опікуванням. Не дай Боже гостро захворіти, то невідкладна поміч забариться, може й не встигнути. Ось і мусять владці навіть при безгрошів'ї залагоджувати пекучу проблему. Мало Борове ФАП, на його базі з'явилася амбулаторія. Проте рейвах у верхах призвів до скорочення-ліквідації цього закладу. І все ж згодом, коли визрів протест мешканців, авторитетний нардеп “пробив” будівництво і оснащення для поліщуків пристойної дільничної лікарні. Її відкриття відбулося з помпою, стало знаковою подією в окрузі. Пораділи-розгледілися, і за голову схопилися – а де ж зуби лікувати? Коли ж обладнали стоматологічний кабінет, то ще один головний біль – немає лікаря. Врешті, сільський голова Олег Володимирович Наумчук при сприянні того ж доброго народного обранця і медичних функціонерів якимось чином “засватав” у Борове випускницю університету Марію Ясенюк. Зеленувате дівча, наче б з поліської сторони, з сусіднього району і багатодітної бідної родини.

Приїзд дантиста виявився і радісним і клопітним для сільради. Бо наявні квартири для медпенсоналу вже заповнені, а під нове житло лише щойно підмурок вивели і на цьому спинились, чекаючи окремого рядка в районному чи обласному бюджеті. Попоходив-попобігав сільський мер по дворах, аби хоч тимчасово поселити лікарку. Толку з того ніякого. Погоджувалися прийняти квартирантку переважно старенькі мешканці, а в них і тіснота, і зручностей як кіт наплакав. Розказав, не криючись, про свої пошуки Ясенючці, повів її в одну-другу оселі. Наче й згоду дає дівчина, а мнеться, ніяковіє. Вачить голова – хоче працювати, згодна на будь-що, але ж отим бабусям-дідусям ветхим доведеться наймичкою, опікункою стати, про дозвілля марно й мріяти. А тому порішили: Марія хоч два дні на тиждень вестиме прийом, квартирну проблему таки вирішуватимуть громадою невідкладно. Владнають з житлом – стоматкабінет запрацює по повному графіку.

Тутешній доладний парубійко Роман Головайчук ні сном, ні духом не відає про оту наглу проблему свого однокласника і щирого друзяки, а тепер сільського лідера Олега Наумчука та й усієї громади. Одним вухом вловив гарну звістку про відкриття стоматкабінету але на його не колихало, бо ж білозуб, здоров'як мускулистий, якому стіни призначено мурувати, покрівлі настилати, еврооблаштунки чинити і грошву лопатою загібати, а не до непевних ескулапів скривленим

ходити.

Так воно, але не зовсім так. В кутньому зубі чи то тріщина, чи то дірка з'явилася, бо вельми полюбляв кісточками і горіхами ласувати. Води холодної не ковтнеш, катма. Хоч вовком вий, хоч на стіну лізь. Потом холодним зрошувався, ознобом трясло. Мусив раненько мчати своїм "Жигулем" до лікарні. Повезло, бо втрапив на прийомний день. В стоматології застав двох в білих халатах – поважну, з сивиною жінку, і вигонисту, веселооку білявку. Ступив, звичайно, до старшої, обминув дівча, а вона, вислухавши його симптоми, кивцем вказує на колегу:

-- А ви он лікарю розкажіть про свою біду, їй вас рятувати.

-- Прошу в крісло, побачимо що там у вас, -- заспокоює красунька і вмикає над головою сліпуче світло. Підвів, уже всівшись, очі на неї, заклопотану і уважненьку. Якимось шпичаком штурхає в злосчасного кутнього, копирсається в ньому. Мов струмом підкинуло, мабуть, нерва намацала. Екзекуція чистої води, вищав би, плакав би, але ж стидоба буде, гонор не дозволяє. Лагідно витерла йому росу на лиці, окинула-синіми глибокими тернинками великих очиць. Коса її плетена вужиком поповзла в нього на плечі. Обійшла, притиснула, мов дитину до груденят цупких, що аж впрів ще більше. Наче б переводить на себе його страждання добродійниця. Все ж полегшало.

-- Потерпіть, прошу. Давайте укольчик зробимо, то менше чутимете.

-- Страх як уколів боюся. Витримаю, нічого зі мною не станеться,

-- вдає хороброго, тримає марку.

По-котячи підступно замуркотіла бормашина, забряжчали блискучі інструменти, щось холодне, знеболююче лягло в ту злосчасну дірочку, затулило її. Геть розвиднілося, вже героєм себе почував.

Поспішаючи до дверей і дякуючи, почув:

-- Обов'язково післязавтра прийдіть, постійною пломбою зуба закрию, інакше миш'як його зруйнує, а щербатого не вельми й жінка чи дівчата любитимуть.

-- Знайду таку, що й любитиме, -- одказав, а на умі – цікавить її мій стан не лише в сенсі здоров'я.

Турботливо, лагідно, мов сестриця рідна говорить. Вочевидь, і словом, фах велить. Одначе йому бентежно, не тільки гоїть зубний біль кожне слівце дантистки, на серце буцім лягає. Втихомиреного, проясненого, спокійненького увечері після відвідин лікарні ніяк не міг збороти сон. Заледве дрімота заснується, а вже ввижається терновий позирк чарівної лікарки, відчувається її тепло, пахне золотаве плетиво білих кіс чи то любистком, чи то медункою, чи ж просто луговим сінцем. Любо все це переживати. Але ж він не лірик-мрійник самовтішний, не в його бурхливій діловій натурі сидьма сидіти, він має діяти. Передусім наведе довідки, дізнається все-всеньке про красуню. А що, коли той нестерпний біль корінного та насланий, аби звести з дівчиною, а вона, мабуть, таки незаміжня? Може, ця стріча кармою призначена, на щастя?

На повторному прийомі Головчук, мамлуватий на балачку пацієнт, спасував, розгубився. Стоматолога хоч в образ, в рамку став, але сьогодні мовчазна і строга, без теревань вправно "латає" йому уже неболісного зуба. І він, піднімаючись з страшного крісла, аж надто підкреслено цікавиться:

-- А чого це через день наказали прийти, хіба вчора не працювали, чи черга була забита?

Лікарка щось своє думає, мовчить, а медсестра тут, як тут, вносить ясність:

-- Марія Андріївна ще не квартирує в селі, не знайшли їй притулку, хоч золоті гори обіцяли. Ото ж і погодилась зрідка з дому приїжджати, за окремим графіком. Уже як житло знайдуть, то постійно, можна сказати, цілодобово в селі працюватиме.

Не втримався, цікавість верх взяла:

-- Як сама, то не проблема, а от коли з сім'єю, то окрема хата знадобиться.

-- Поки що одній куток шукають, а чи є, чи буде хто, то вже таємниця її. Хай холостяки розвілають. Може і на будівництво грошей не доведеться шукати. А у вас що, є якась пропозиція? Заперечливо похитав головою.

Вдома обміркував цей епізод. А що мав одказувати, чого це мав напрошуватися? Мізкував блискавично, шукав варіанти: "Мені з бригадою уже післязавтра бути в Києві і, за домовленістю, зводити котеджі "крутим" аж до зими. В своєму будинку вже все, як лялечка, по-сучасному влаштовані навіть кухня, туалет, дороге опалення, душова кабіна. Мати змушена в сестри, тані, вже восьме новонародження глядіти. Не кинеш грошовитої роботи, а ще й чоловік безробітний. Доведеться його з собою в складі бригади забрати на вербовку. То на кого ж полишити своє господарство? Це ж не лише котедж над Горинню, а й сарай, гараж, теплиця, сад і квітники. Ще й два кабаниська, індики, кури, гуси. Ладно, тваринництво можна сплавити, або перевезти до сеструні, хай там матінка його годує. Ні, з таким трудом збиті нажитки кому-небудь не довірю. Краще і не придумати – хай би саме ота Марія, як кажуть, без відриву від виробництва, показяйнувала на совість, а вона ж сільська, не білоручка, поки він повернеться із заробітків. Ех, коб це їй тут сподобалося, коб і в око впав. Не пияк, не гульвіса, вродою вдався, книги і пісні люблю, на баяні граю..."

По нічних роздумах-мріях Роман рано сидів у кабінеті друзяки і голови Ясенюка. Про те, про се гомоніли. Врешті заманив керівника на балачку про його службу, труднощі. Одразу й про бюджет аж заскиглено почав торочити, а далі й зізнався:

-- Не сподівався, що такий ляк отримаю – впросив зубну лікарку приїхати на роботу, а поселити ніде. Ну, розсуди, що за люди? На ті зуби мало не кожен після хвороби скаржиться, а як надати куток спеціалісту, то всі в куші. Може ти що нараеш?

Не вагався, його час настав, то й рішуче заявив:

-- Виручу тебе, так і бути. Їду на заробітки в Київ до нового року, мати в сестри повинна пожити, дім пустуватиме, то хай дантистка хоч завтра поселяється на здоров'ячко.

-- Тат ти що? – аж скинувся радо голова. -- А скільки плати братимеш. Знаєш, мушу по людях з простягнутою рукою кошти збирати, бо бюджетом не передбачено затрат на квартирування?

-- Оплатою голови не забивай. Бонус лікарочці запропоную, як не заноровиться, толково доглядатиме господарку. Як її схилити до цього, як повернути діло, ось що нам треба обміркувати. Давай конкретно домовимось, так би мовити, утрясемо потаємну змову, щоби ту квартирантку в нас поселити. Маємо діяти наче б розрізнено, але

логічно, у взаємозв'язку.

Гомоніли мало не до обіду, розійшлися вдоволені наміченим. Діло не відкладало в довгий ящик. Пропозицію щодо квартирування в

Головчуків дантистці офіційно виклав керівник в своєму кабінеті.

Перелічував плюси, вихваляв хазяїв, змальовував зручності і вигоди. До побрехеньок не вдавався, в солідних і порядних людей

чинилося партнерство. Переживав, хвилювався, а потім схаменувся:

-- А чого це ми удвох все вирішуємо? Ще ж не знаємо до толку думки господарів, я ж одержав інформацію од третіх осіб. Вже як погодяться надати квартиру, то тоді, якщо не заперечуєте, поїдемо на місце, розгледімося, остаточно домовимося. Га?

Щиро сприймаючи турботу молодого керівника про себе, навіть співчуваючи йому, лікарка погодилася з планом владнати цю справу.

Олег Володимирович одразу й зателефонував другові, який, звісно, нетерпляче очікував дзвінка. Керівник заповзявся терпляче

втвкмачувати перед кандидаткою на квартирантку, складність ситуації, просити, навіть тиснути на односельця – це клопіт для

всієї громади, не особистий його, усім користь буде при розв'язанні проблеми з наданням якоїсь там кімнати в тимчасове користування дуже потрібному спеціалісту. На цьому й заробити можна. У відповідь у слухавці аж надто голосно (як змовилися) мало не криком басував той невідомий непоступливий господар:

-- Воно то так, вам то що. Самі знаєте, може вона захоче з чоловіком приїхати, з дитиною, а, може вагітна вже. То де я їх купую розміщу, сам не виберуся з хати!

За сценарієм хлопців якраз це питаннячко належало в'яснити, від нього й танцюватимуть.

-- Добре, добре, уточню. Зачекайте хвилинку, -- Головчук перевів хитрий на Ясенючку, різкувато стенив плечима, обурився показушно:

-- От лихо! Ще й біографію, сімейний стан квартирантки їм подай, розкажи хто чоловік, як з дітьми. Що вже за люди такі? Як зуби лікувати треба, то всі просять лікаря привезти, добренькі такі, а як до квартири справа дійшла, то моя хата скраю.

-- Не розстроюйтесь, прошу. Я вас чую. Ну, передайте, що ще дівую, щойно з вишу, маю щось заробити, з житлом визначитися.

Аж надто звеселілий, ледь стримуючи емоції, сільський ватаг чинно в глибокій задумі потупцяв по кабінету, а тоді хвацько підняв слухавку і по-начальницьки твердо повідав:

-- Слухайте, Пилиповичу, наша лікарка поки що холостячка.

-- Як розуміти "поки що", а як завтра розпишеться, чоловіка приведе, то де їх маю розмістити? -- цікавиться дотошний головічок.

-- Все-все. Дістали вже. Совість майте. Воно вам треба?

Марійка чує цю перепалку, їй вона неприємна, то хутчій своє вставляє:

-- передайте, що одруження не в моїх планах, ні з ким, що хвоста за собою не притягну. Ото вже якась скнара на проводі, не доведи Господи.

-- Пилиповичу, змилуйтесь, не товчіть води в ступі. Ну, сама-самісінька житиме у вас Марія Андріївна. То що, їхати на оглядини? А-а, вже вирушаємо.

Ясенючку вразила вишуканою ошатністю, модерном садиба над Горинню.

Увійшли до неї через дорогу гнуту ажурну хвіртку, втрапили на вимощені візерунчасті плитки хідників і майданчиків, в усій красі постав престижний двоповерховий котедж з склепінчастими проймами для дорогих вікон і дверей, балконів. Це засвідчувало, що й в поліській глушині з'являються оази споруд на європейський манер добробуту і культури. І головне – нажито це чесною працею.

Аж он з високих сходів легко спускається хазяїн. Гостинно розставляє для обіймів довгі ручиська і вельми дивується:

-- О! То це ви, Маріє Андріївно! То ось про яку квартирантку мова йде. Знав би, то одразу без розпитувань запросив би до нас жити. А ви, Олеже Володимировичу, вже даруйте, чого kota за хвоста тягли? Ми ж знайомі, я лікував зуба, кажу ж, ніколи б не відмовив такому спеціалісту в квартирі.

"Ото чортяка, ото пролаза, чеше як домовлялися ще й фантазує, додає своє, викає мені і не усміхається, -- втішався подумки артистизмом свого розбиракуватого друга сільський голова.

Отглядали кімнати, лікарка захоплено похитувала білою голівкою. Не втерпіла, зізналася:

-- В таких розкошах ще не жила і не житиму після квартирування. Шикарно, модерно все влаштовано.

-- А ви будуйтеся, то Головчук і вам таку красу і зручності отими лаписьками витворить. Фахівець класний, мізки на місці. Дівчата за ним сохнуть, дивлюсь на нього і цей дворець, а він все перебирає, з-за моря царівну виглядає, -- вміло вихваляє друга Наумчук.

На столі з'явилася в сивій паморозі пляшка шампанського, містка коробка дорогого шоколаду. Підняли келихи, обмінялися побажаннями. Роман відверто розказав гостям про ситуацію в якій опинився.

Післязавтра відправляється в Київ на заробітки до зими. Коли лікарка погодиться, то на її залишає весь свій нажиток – не лише будівлі, а й двох кабанів, курей та індиків, вівчарку Азу. Коли ж не береться живність доглядати і годувати, то або спродає її, або відвезе до сестриці на третє село, де ниньки мати допомагає малечу виколисувати. Тата немає, бо травмувався на лісоповалі і п'ять літ тому спочив у Бозі. Насам кінець заявив – за умови належних старань квартирантки не лише не братиме плати, а й її винагородить щедро бонусом. Це буде десь під новий рік. А далі видно буде.

-- А що далі буде? Ми до нового року збудуємо житло для вас, шановна. Значить, по руках, все ладиться.

Дантистка хвильку подумала, щось прикинула в умі, а далі твердо заявила:

-- Умови підходящі, хоч на кілька місяців стану панною, пройду школу господарювання, наберуся досвіду. Все-всеньке беру під свою опіку.

-- Ось вам ключі, господине, завтра прошу зайняти усі покої. Речі ваші негайно перевезу сюди он тим "Жигулем" ще татовим.

Як порішили, так і вчинили. Нелегко справлялась дівчина з господарськими клопотами. Виручала Романова матінка Софія Гнатівна, яка навідувалася по вихідних і підсобляла, показувала, навчала. Ставилася, як до дочки уважно, ласкаво і вимогливо. Щось їх еднало. Якось мимохить почула перемовини хазяйки з своїм сином, дізналася про її враження про себе:

-- Ромцю, луччої, гарнішої невістки я й не уявляю. Що вже за кмітлива, душевна, хазяйновита, то пошукати треба. Мені б при

такій звікувати. А ти, теє, не соромся, коли до вподоби, то сходься з нею.

По тому Романові виклики по мобілці лунали щоденно. Відстань не заважала зближуватися. Перейшли на "ти". Казав – почуваяся одруженим, відчуваю, що дома жде люба господиня, чарівна половинка. Сипав компліменти, коментуючи її розповіді про свої господарські вдачі і промахи.

З'явився Роман перед святом новорічним коли "білі мухи" весело всідалися у дворі. Сяйно зиркнули одне на одного, стримано почоломкалися в щічки. Він і від того розцвів. "Запалила я його, що ж то буде?" -- сполохалась в думці дівчина.

Повідала, що через два дні день народження справлятиме і збирається святкувати вдома, в своєму селі. Одержала непереборний супротив, несхитне заперечення. Мовляв, хто в таку далечинь попхається, тут же колектив, друзі, знайомі. Кабана він завтра ж заколе, птицю, пироги, торти та інше мати з сестрою допоможуть зготовити. Напоїв сам пристаряється. Аякже, обіцяв бонусом винагородити за відмінне старання. Заодно й новосілля відзначать. Її родичі обов'язково мають бути присутніми. Як празнувати, то на широку ногу. Причин для цього може бути більше, ніж уявляється – натякнув, трохи зашарівшись.

І загула радістю, піснями "голуба" зала в котеджі Головчуків. Іменинниця посадила поряд себе за столом поважного, чимось наполоханого і невпізнанносерйозного господаря. Запримітила, як підбадьорюче йому підморгувала мати, запитально поглядала на нього. Все прояснилося, як одержав право на тоста. Дивлячись на рідненьку матусю, мов ждучи од неї підтримки, з глибини грудей хриплувато од бентеги і нескладно проголосив:

-- Хай щастить тобі, Марійко. І не де небудь, а в цьому світлому домі, де ти знайшла не тільки затишок і повагу, а й головне – велику-велику любов. Мою любов. Тобі вручаю ключі від усіх дверей. А щоб почувалася повноправною хазяйкою, то відкрию таємницю – од себе заповнив у сільраді заяву, а оскільки ти була зайнята і відсутня, то, при згоді можеш підпис хоч коли поставити. Слово за тобою.

Підвелася дантистка. Запала тиша. Простягла келиха до білочубого свого кохання. Оплянулася на батьків, ждучи благословення. А ті в сльозах, але з усміхом. У них також зоряна мить.

А от сільський голова занепокоївся. Вельми вже переживає, аби все ладилося, аби не дай Боже, не зірвався змовницький сценарій.

Поважно яко сповняє державницький акт, підтвердив товариству:

-- Все правильно. Ми пішли на порушення, бо ви, Маріє Андріївно, були на той момент відсутні по поважній причині. Звісно, нам треба ваш підпис, точніше кажучи, ваша згода. То як?

-- Як та Як? -- виручає, їй бажану невісточку Софія Гнатівна. -- Раз влада потребує, то так і вчинить – візьмуть вони шлюб, я вже зараз благословляю. Влада сердець, Божа воля сподобить молодих.

-- Ох, як славно, то це ж і новозбудована хата для Андріївної ні для чого, іншим медикам знадобиться, -- стихено бовкнув голова, наче саме це було найголовнішим для присутніх. Вдавано, змовницьки бовкнув. Бо головне звершилось.

-- Гірко! Гірко! -- заgrimіло в осяяному вогнями котеджі

новоселів. Іменини і новосілля поєдналося із заручинами.
На розгойдані веселим вітруганом запорошені, мов у велянах, ялиці,
лягли різнобарвні відблиски салюту над садибою Головчуків.
Що й казати. Благородна змова проти квартирантки задовольнила всі
сторони, а ошасливила обох головних її фігурантів.
Петро ГУМЕНЮК.
сміт Гоша.